

Pola stoljeća koprivničkog planinarstva

Još prije osnutka planinarskog društva u Koprivnici 1928. godine nalazimo u tadašnjoj lokalnoj štampi: »Hrvatsko kolo« i »Koprivničke novine«, nekoliko zapisa o uspješnim izletima koje su organizirali profesori realne gimnazije, uz učešće učenika viših razreda i pojedinih građana. Među organizatorima i voditeljima tih izleta spominju se profesori: pok. Ivo Klučka, i danas živeći Vladimir Blašković, poznati poznavaoči i propagatori prirodnih ljepota naše zemlje. Ponekad su priređivani višednevni izleti vlakom ili autobusom na: Kalnik, Trakošćan, Medvedicu, Plitvička jezera, Klek, Sušak, Rab, Split, Solin, Pohorje i Rogašku Slatinu. Često su organizirani izleti s većom grupom učenika i građana u bližu ili nešto podalju okolinu Koprivnice, kao npr.: Stari grad (do Sulimanovićeve kleti ili Sajvertovih gorica), Jagnjedovca, Crne gore, Vinice, Močila, Vincekove hunke, Rasinje — Budin grad i Šodericu. Zapis o uspješnom izletu na Klek nalazimo u tadašnjem koprivničkom tjedniku »Koprivničke novine« od 5. studenog 1927. — Đački izlet:

»Prošle subote otišlo je deset šestoškolaca naše realne gimnazije pod vodstvom svoga nastavnika geografije g. Vladimira Blaškovića na poznato brdo Klek kod Ogulina. Izletnicima je poslužilo neobično lijepo vrijeme, pa su osim svih planina Gorskog kotara, Like i susjedne Slovenije osobito lijepo vidjeli Kamniške Alpe, Karavanke i daleko u pozadini Julijske Alpe s Triglavom. Zanimljivo je, da je toga dana doletio nad nedaleki Ogulin aeroplan, a naši planinari, opazivši njegov dolazak počehše mu složno mahati svojim kaputima i ogrtačima. Pilot je opazio njihovo mahanje, spustio se vrlo nisko i odmahajući đacima obletio je samu glavicu Kleka. Poslije toga je aeroplan odletio smjerom prema Zagrebu. Ovo je koliko znamo u analima našega planinarstva prvi slučaj, da su avijatičari na ovakav način »posjetili« izletnike u vrijeme, dok su boravili na samome vrhu brijega; u ovome slučaju Kleka«.

Inicijativa za osnivanje planinarskog društva potekla je od nekoliko ljudi koji su već ranije bili članovi Hrvatskog planinarskog društva u Zagrebu (prof. I. Klučka, Milivoj Somođi i prof. V. Blašković) te od desetak ljubitelja prirode i planina koje su naprijed imenovani oduševili

za planinarstvo. Najagilniji i najaktivniji među njima bio je V. Blašković, koji 2. siječnja 1928. piše dopis Hrvatskom planinarskom društvu, središnjici u Zagreb, s obrazloženjem i molbom da bi središnjica dozvolila osnivanje podružnice Hrvatskog planinarskog društva u Koprivnici. Obrazloživši da u ovom podravskom gradiću koji se smjestio na sjevernim obroncima Kalnika i pitome Bilo-gore, ima izvjestan broj planinara, i ljudi koji vole prirodu, a udruženi u planinarskom društvu mogli bi bolje djelovati i širiti ideje planinarstva. Poslije dobivenih uputa i pravila koja su potrebna za osnivanje podružnice, 8. ožujka 1928. u 8 sati na večer sastalo se deset članova u ondašnjem svratištu »Križ« (današnji ugostiteljski objekt »Turist«) i izabralo privremeni upravni odbor koji su sačinjavali: Milivoj Somogji, gradski vijećnik — predsjednik, Vladimir Blašković, profesor — tajnik, Josip Milhofer, magister farmacije — blagajnik, Pavao Kuntić, profesor, i Ivan Savor, abs. ing. for. — odbornici, Ivo Klučka, profesor. Dr Vladimir Malančec, odvj. perovođa, i Vinko Vošicki, knjižar i štampar, sačinjavali su nadzorni odbor.

Između ostalog javljeno je središnjici u Zagreb da bi se društvo nazvalo »Bilo« po najizrazitijem vrhu (koti 297 m), ali ne najvišem, koji se nalazi na zapadnom dijelu Bilo-gore, podno koje leži Koprivnica. Društvo tada ima dvadesetak članova, a namjerava upisati i 20-30 srednjoškolaca. Zanimljivo je napomenuti da se u društvo upisalo među prvima i pet žena, od kojih danas živi u Koprivnici Olga Halavanna (1930. g. sa još 4 člana društva popela se na vrh Triglava) i Zlata Lukić-Blašković, koja danas živi u Zagrebu.

U izvještaju od 1. godišnje skupštine društva, održane 26. lipnja 1929. u gradskoj vijećnici, vidljivo je da društvo ima 35 članova, od čega je 19 ženskih. U svibnju iste godine izveden je izlet na Medvedicu, a u novinama »Koprivnički Hrvat« (koji je u to vrijeme imao posebnu rubriku pod naslovom »Planinarstvo«) od 12. svibnja 1929. nalazimo detaljni opis puta s iscrpnim podacima o Medvedici, vidicima sa Sljemenom u pravcu puta odnosno pješačenja. Vođa puta bio je M. Somogji. Otišli su iz Koprivnice ranim jutarnjim vlakom do Zagreba, od Zagre-

Članska iskaznica Planinarskog društva »Bilo« u Koprivnici iz 1928. godine

Plakat za planinarsku izložbu u Koprivnici 1929. godine

ba do Šestina autom, a dalje pješke, vrativši se kući uveče.

U ono vrijeme svi članovi planinarskih društava imali su posebne povlastice (popust) na željeznici, i to: 50% povlastice na osobnim i brzim vlakovima, kad se putuje skupno, trokратne 50% povlastice II i III razreda osobnih vlakova, kad se putuje pojedinačno. Prava na povlaštene cijene (za noćenje i prehranu) u svim plan. kućama, skloništima i ostalim objektima H.P.D., zatim povlastice u svim plan. kućama u susjednim zemljama (Austriji, Bugarskoj, Njemačkoj, itd).

Među planinarima uz V. Blaškovića najaktivniji je Josip Milhofer, koji planirani po Kamniškim Alpama, penje se po sjevernoj stijeni Turske gore na 2233 m. visine, zatim prelazi u Julijske Alpe i penje se po Martuljkovoj skupi-

ni sve na visini preko 2000 m. Skupina od pet mladih planinara gimnazijalaca s tadašnjom najaktivnijom djevojkom planinarom Olgom Halavanja popela se polovinom mjeseca srpnja 1930. g. na vrh Triglava. Prilikom otvaranja Rossijevog skloništa na Velebitu prisustvuju predstavnicima planinarskog društva »Bilo«. Koncem lipnja planiran je izlet na Plitvička jezera, ali zbog malog broja prijavljenih nije održan. U srpnju mjesecu prof. Blašković vodi jednu manju grupu planira na visočecu u južnom Velebitu. U »Podravske novine«, u kojima je sada uvedena rubrika »Sport i turizam«, prije planiranih izleta na Velebit i Plitvička jezera prof. V. Blašković u nekoliko nastavka daje odličan povijesno — geološko — geografski opis tih krajeva i planina.

Kako je polovinom 1931. g. zabranjeno djelovanje društva »Prijatelj prirode« u cijeloj državi, tako je prisilno došlo i do likvidacije njegove podružnice u Koprivnici (o djelovanju podružnice vidi opširnije kasnije u tekstu). Na 4. redovitoj godišnjoj skupštini društva održanoj 1. lipnja 1932. dolazi do izmjene u upravi društva. Dosadašnji predsjednik Milivoj Somogji, koji je tu dužnost kao i tajnik prof. V. Blašković vršio od osnutka društva, predlaže da se bira novi predsjednik jer da dalje ne može vršiti svoju dužnost i da se bira novi tajnik jer je dosadašnji tajnik V. Blašković premješten na službu u Pljevlje, predlaže da se za predsjednika bira aktivni član Stjepan Paklec, a ovaj, kako je jednoglasno izabran, predlaže za novog tajnika Stanka Šafara, dok je za blagajnicu izabrana Eta Lukić. Od ove godine rad društva se aktivira, naime raspuštanjem podružnice društva »Prijatelj prirode« jedan dio njenih članova planinara (S. Paklec, Stanko i Ivo Šafar, Vilko Igrić, Josip Prvčić, Mijo Hadum i drugi) prelaze u »Bilo« i već na prvoj sjednici zauzimaju rukovodeće položaje. Organizirani su i izvršeni izleti na: Medvedicu, Kalnik, Apotovac, Plješevicu, Japetić, Klek, (na kojima je prosječno sudjelovalo 8 — 10 planinara), ali najatraktivniji i najuspjeliji izlet izvelo je 5 članova društva u Kamniške Alpe (od 2. kolovoza 1932.) i to:

Vilko Igrić, Josip Prvčić pješke iz Koprivnice preko Krapine — Rogaške Slatine — Celja do podnožja Alpa, a ostala trojica Hadum Mijo, Božidar Zlatar i Stanko Šafar biciklima iz Koprivnice do Luča u Logarskoj dolini, zatim svi zajedno preko Ojstrice, Kamniškog sedla, Grintavca i dalje kroz Logarsku dolinu vratili se kući.

Te godine osnovana je i ski-sekcija, koja je u početku brojila 10 članova i priredila jedan izlet na Pohorje. Iste godine društvo broji 45 aktivnih članova.

Slijedeću godinu mogli bismo nazvati najuspješnijom u radu planinarskog društva, prije II svjetskog rata. Vrlo je aktivna izletnička sekcija s održanih 10 izleta (Kalnik, Lisca, Apotovac, — 60 učesnika, i Medvednica). 23. srpnja izletom na Ravnu goru s 25 učesnika proslavljena je peta obljetnica od osnutka podružnice uz sudjelovanje planinara iz: Zagreba, Varaž-

dina, Ivanca, Zlatara, Krapine, Stubice i Čakovca.

27. kolovoza održan je izlet na »Bilo« u kojem učestvuje 54 izletnika. Osim iz Koprivnice ovom izletu prisustvuju planinari iz Zagreba i Bjelovara, koji dolaze vlakom do želj. stanice Mučna Reka, a dalje pješke preko Žlebica na »Bilo«, a u povratku svi skupa dolaze u Koprivnicu na veselicu u društvene prostorije. Na jesen je održan izlet na Risnjak sa 9 planinara. Polovinom rujna, 16 izletnika popelo se na Ivančicu da proslavi s ostalim planinarima Hrvatskog zagorja posvetu doma i piramide. Ovogodišnji posljednji izlet održan je na »Bilo« s pet učesnika, pješke preko Starog grada, Jagnjedovca do »Bila«, a povratak preko Paunovca, M. Reke vlakom u Koprivnicu. Skijaška sekcija na svojem redovnom godišnjem sastanku izabrala je za pročelnika dra Željka Selingera, a za zamjenika Svetozara Kovačevića, dok je za tajnika izabran Stanko Šafar, a blagajnika Margita Đurin. Upravni odbor sačinjavali su: Slava Švarc i Josip Prvčić. U to vrijeme sekcija broji 20 aktivnih članova. Organizirana su tri zajednička izleta, i to: pet najspremnijih i najiskusnijih skijaša uputilo se skijama, od Lepavine preko Apatovca do Kalnika, vrativši se natrag skijama do Križevca, a kući vlakom. U Crnu goru sa 15 planinara skijaša, zatim 3 skijaša bila su skijati na terenima oko Mučne Reke. Održano je takmičenje za prvenstvo »Bila« na 20 km u trčanju na skijama. Ove godine društvo je brojilo 60 članova, od toga 10 omladinaca, od kojih svi aktivno sudjeluju u radu društva i plaćanju redovno godišnju članarinu.

U 1934. godini priređeni su izleti: Apatovac — Kalnik, i to do Lepavine vlakom, a dalje pješke do izvora mineralne vode u Apatovcu, gdje je obično poslije 3 sata pješačenja bio zašlužni odbor i okrepa, a zatim se dalje nastavilo do Kalnika, te u povratku pješke do Križevca i zadnjim odnosno noćnim vlakom povratak u Koprivnicu.

Uspio je izlet na Papuk — Jankovac i tako se upoznale slavonske planine. Izlet u Krapinu odnosno na Strahinjčicu, gdje se održavala proslava 10. godišnjice postanka ondašnje podružnice, a prisustvovalo je 10 članova društva. Društvo je brojilo 65 članova od čega je 10 omladinaca srednjoškolske i radničke omladine. Osjeća se ekonomska privredna kriza, koja je skućila znatno program izleta naše podružnice kao i ostalog rada, pa je dosta članova istupilo iz društva. To je konstatacija tajnika društva Stanka Šafara u godišnjem izvještaju o radu društva u 1934. g. Nešto slično ponavlja se i na godišnjoj skupštini društva u izvještaju o radu 1935. godine, navodi se ekonomska kriza, rijetki skupni izleti, a broj članova opada od 65 prošle godine na 45 u ovoj.

Početak 1935. g. odnosno 27. siječnja, kako je objavljeno u »Podravskim novinama« u rubrici »Žimski šport«, da će se natjecanje u skijanju za prvenstvo Hrvatskog planinarskog društva održati u 2 sata poslije podne na obroncima »Bila«. Natjecanju mogu prisustvovati svi skijaši, tj. članovi i oni koji nisu članovi

Planinari na Crnoj gori 1930. (s lijeva): Vilko Igrić, Mijo Hadun, Maks Noć, Stjepan Pakler, Stanko Šafar i Josip Prvčić

S proslave pete obljetnice HPD »Bilo« na Ravnoj gori 23. srpnja 1933. godine

društva. Prva trojica natjecatelja dobit će po jednu ukusnu plaketu od mjedi. Ostali će dobiti utješne nagrade. Pored toga pobjednik će dobiti naslov: »Prvak u skijanju HKD«. Međutim, ovo natjecanje nije održano, već je održano propagandno natjecanje u skijanju na 15 km na relaciji: Vinica — Lipje, Mezova — Vinica, na kojem je pobijedio Ivša Pavlović, a drugi je došao na cilj Josip Prvčić. Ostalih pet sudionika trke je diskvalificirano radi nepropisne vožnje, a jedan je odustao. Kako se vidi iz izvještaja od 22. veljače 1935. HPD matici u Zagrebu da ski-sekcija više ne postoji i uprava podružnice preuzela je rad sa skijašima u svoje ruke.

U 1935. godini priređeni su skupni izleti: na Kalnik 4 puta, Ravnu goru, dvodnevni izlet na Golocu u Sloveniji i od 20-26. kolovoza izlet na Triglav pod vodstvom tajnika S. Šafara. Pojedinačni ili u grupama od 2 — 3 planinara iz-

Koprivnički planinari u Alpama tridesetih godina

Stjepan Kapusta, predsjednik Skupštine općine Koprivnica otvara Koprivnički planinarski put

vedeni su izleti na: Ivančicu, Medvednicu, Risnjak, Oštrc i Plješivicu. Preporučeno je članovima da bi se uslijed nastale ekonomske krize priređivalo što više izleta u bližu i daljnju okolinu Koprivnice, gdje ima lijepih proplanaka i šuma, osobito na tako malo poznatoj Bilo-gori, a to ne izaziva nikakve ili minimalne financijske izdatke.

Na godišnjoj skupštini, u travnju 1937. g., iznesen je red i aktivnost rada društva u prošloj godini. Prema riječima predsjednika, Pavla Orlovića, koji se osvrće na težak položaj u kojem se nalazi planinarska podružnica zbog ekonomske privredne krize, koja se odražava u smanjenom broju izleta i sve manjem broju učesnika, broj članova je isti kao i prošle godine, tj. 46, od toga 6 omladinaca. U ovoj godini održani su: dva izleta na Kalnik (jedna grupa učesnika pošla je od Križevca biciklima sve do planinarske kuće), jedan do Apatovca i Vincekove hunke, sudjelovalo je 10-15 članova, dok su pojedinci i manje grupe od 2-3 planina-

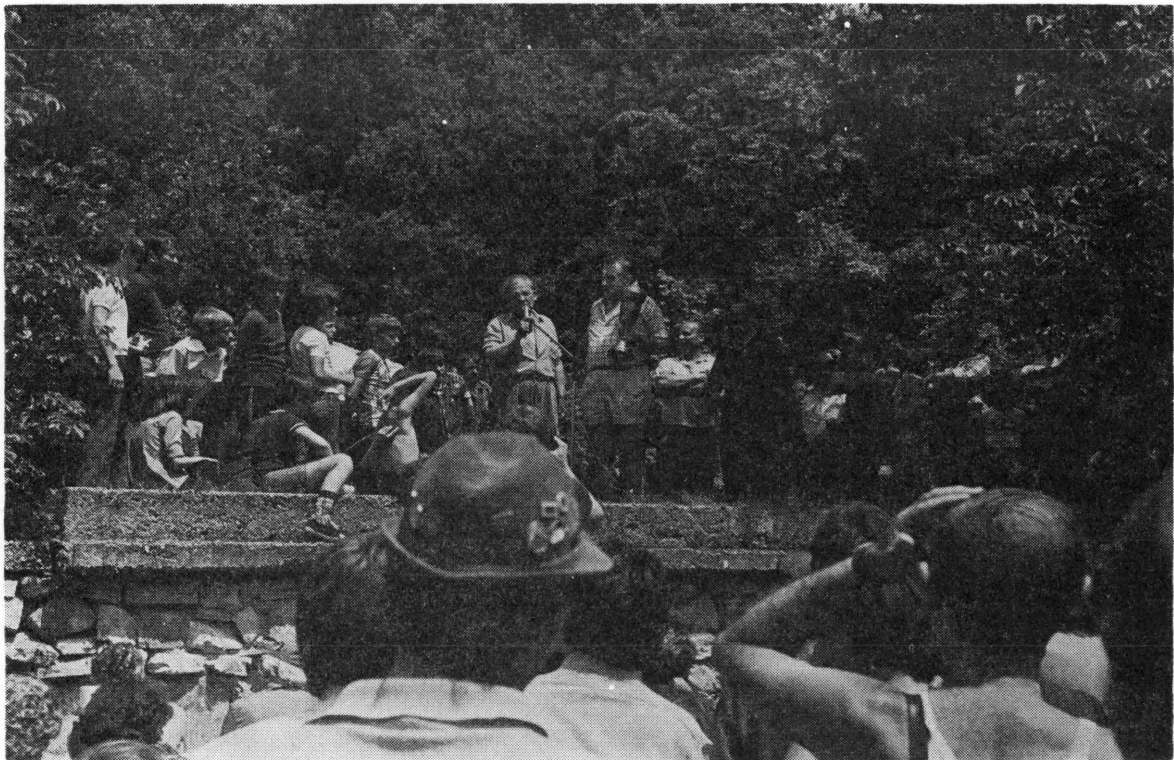
ra posjetile slijedeće planine: Triglav, Kamniške Alpe, Pohorje, Risnjak, i planine i vrhove B. i H. — Trebević i Jahorina.

U godinama prije II svjetskog rata od 1937. do 1941. g. planinarska aktivnost stagnira odnosno opada, smanjuje se broj članova na 25. Neki su napustili društvo, a mnogi su otišli iz Koprivnice. Neredovito se održavaju društveni sastanci. Izleti se održavaju uglavnom na Kalnik, u Hrvatsko zagorje (Ivančica, Ravna gora) Medvednica, Pohorje i Risnjak, ali samo sa 4 učesnika.

Izletu na Kalnik, koji je održan 8. svibnja 1938., prisustvovalo je 32 učesnika, a to je ujedno bila prosla 10. obljetnice rada i postojanja planinarskog društva odnosno podružnice »Bilo« u Koprivnici. Povodom toga nalazimo obavijest u »Podravskim novinama« od 23. travnja 1938.: »Podružnica »Bilo« Hrvatskog planinarskog društva u Koprivnici osnovana je 1928. g. i ove godine navršava se 10 godina opstanka. Da proslavi ovaj mali jubilej, podružnica priređuje veliki izlet autobusima na Kalnik u nedjelju 8. svibnja o.g. Podružnica pozivlje sve prijatelje i ljubitelje planinarenja, da se ovom izletu pridruže i tako uljepšaju skromnu proslavu ovog jubileja. Istodobno će upoznati i jednu vrlo lijepu i interesantnu, Koprivnici najbližu planinu«. Na kraju možemo zaključiti da unatoč pozivu i važnosti izleta odnosno proslave deset godina rada i postojanja plan. društva odaziv baš nije bio velik (prisustvovalo je samo 32 učesnika). Da li je tome uzrok ekonomska kriza, opadanje interesa za planinarstvo ili atmosfera uoči drugog svjetskog rata, jedno ili drugo, ali izgleda najvjerojatnije sve troje. Iz zapisnika s redovnih godišnjih skupština društva održanih 1939. i 1940. g. može se zaključiti da je broj članova ostao na istom broju: 25-30. Izleti su priređivani uglavnom na Kalnik — 7 puta, »Bilo« — pet puta, Apatovac — 2 puta, Pohorje — 2 puta i jednom su posjećeni Ivančica, Samoborsko gorje i Medvednica. Na svim tim izletima uzelo je učešće 4 — 6 planinara. Na čelu društva tih godina nalaze se: Pavao Orlović kao predsjednik, Stanko Šafar kao tajnik i Milan Švarc kao blagajnik.

O radu društva u 1941. g. nalazimo samo odluku Povjerenika za cjelokupni sport i planinarstvo broj: 107/41 od 7. kolovoza ov. god., kojom se imenuje za povjerenika za Hrvat. plan. društvo u Koprivnici Ivan Nemeč, obrtnik iz Koprivnice. Rad planinarskog društva definitivno prestaje, a u arhivskom materijalu nalazimo da je na adresu nepostojećeg društva u toku 1942. stiglo još par dopisa iz Zagreba, o radu društva, na koja nije imao tko odgovoriti.

Već u prvim danima okupacije i ustaške vlasti zatvoreni su i poslije otjerani, a nešto kasnije pogubljeni aktivni članovi društva, tako Jevrejin dr. Željko Selinger — liječnik, član društva od 1939. g. a iste godine bio je i pročelnik ski-sekcije. Uz doktora Selingera, odnosno objavu njegove promocije u »Koprivničkim novinama« od 21. siječnja 1928. zanimljiva je da

Milivoj Kovačić, predsjednik Planinarskog društva »Bilo« prima prijelazni pehar PSH na sletu planinara Hrvatskog zagorja na Kuna-gori

je izašla ispod obavijesti o pozivu za sastanak o osnivanju planinarskog društva.

Prof. Ivo Hiršl, koji je bio aktivni planinar i skijaš još kao gimnazijalac, i nastavio se dalje baviti planinarstvom, život je završio u nepoznatom logoru; Šandor Albahari u Jasenovcu, kao i Aurel Schwarc. Mnogi poznati koprivnički Jevreji, aktivni planinari, ili samo članovi, odvedeni su iz Koprivnice i poubijani u logorima. Nekoliko planinara članova društva zahvaljujući dobrim prijateljima, i to baš planinarima, uspjelo je sačuvati život, kao što je slučaj magistra farmacije Josipa Milhofera, rođenog u nedalekom selu Cvetkovcu, koji je poslije završetka studija radio u ljekarni kod Derenčina i bio jedan od osnivača i najaktivnijih planinara u Koprivnici.

Zahvaljujući baš dobrim drugarskim planinarskim i prijateljskim vezama s prof. V. Blaškovićem, omogućio mu je i tako reći organizirao bijeg iz okupiranog Zareba par sati prije hapšenja. Poslije mnogih peripetija došao je u onda novo osnovanu državu Izrael, gdje danas živi i rado se sjeća svojih mladenačkih planinarskih doživljaja. Doktor Slavko Hirschler, zubar, dr Albert Heinrich i još neki članovi društva, zahvaljujući raznim prilikama i situa-

cijama, ostali su živi, neki proboravivši ratne godine u zarobljeničkim logorima u Njemačkoj ili pobjegavši iz logora i pristupivši NOB-i.

Drugi dio članstva radio je aktivno ili ilegalno za NOB-e sve do oslobođenja Koprivnice 7. studenog 1943., kada kao borci NOV-e odlaze u borbu, u kojoj sudjeluju do oslobođenja zemlje. Od aktivnih planinara, članova društva »Bilo«, od kojih su neki bili i po nekoliko godina članovi upravnog odbora ili pojedine sekcije odlaze u NOB: Slava Švarc (bila u upravnom odboru ski-sekcije), njen suprug Milan Švarc (1939. i 1940. g. blagajnik društva, a poslije rata blagajnik 1950. a predsjednik 1951. i 1952.), Rudolf Hopek (član društva od 1933., aktivni planinar, skijaš i natjecatelj) i Svetozar Kovačević (dugogodišnji član i član nadzornog odbora društva).

Društvo »Prijatelj prirode« — podružnica u Koprivnici.

Nakon osnivanja HPD podružnice »Bilo« nalazimo u ondašnjim koprivničkim novinama »Koprivnički Hrvat« od 17. ožujka 1928. oglas slijedećeg sadržaja: »Turističko društvo »Prijatelj prirode« — podružnica Zagreb. Osniva ovdje u Koprivnici podružnicu spomenutog društva. Svi oni drugovi i prijatelji koji se žele

upisati u to društvo neka se prijave kod druga A. Sirovec gdje će dobiti sve potrebne upute».

Na taj oglas ondašnjeg mladog i naprednog krojačkog pomoćnika Andrije Sirovca dolazi početkom svibnja do osnivanja podružnice društva »Prijatelj prirode« u Koprivnici. Na osnivačkom sastanku prisustvovali su predsjednik Majstorović i potpredsjednik Seiss iz Zagreba uz 25 prisutnih novih članova i prijatelja društva. (»Koprivnički Hrvat« od 12. svibnja 1928.) U prvim mjesecima svoje aktivnosti podružnica priređuje nekoliko uspješnih izleta na: Medvednicu, Bilo-goru, Samoborsko gorje, Kalnik, Varaždinske Toplice, Liscu i Jankovac na Papuku. Koncem godine društvo broji oko 40 aktivnih članova, mladih radnica i radnika koji su bili marksistički orijentirani. Na zajedničkim izletima s članovima ostalih podružnica iz Zagreba, Osijeka, Karlovca, Sušaka i Maribora proučavale su se teme marksističkog sadržaja. Bili su to zapravo socijalističko-marksistički sastanci ondašnjih naprednih mladih radnika. Među najaktivnije su se ubrajali: Andrija Sirovec, krojački pomoćnik, Vilko Igrić, krojački pomoćnik, Rudolf Viborni i Vinko Husnjak, stolarski pomoćnici, Izidor Litvan, trgovac, Stanko Šafar, medicar, Ivo Šafar i Maks Noć, trgovački pomoćnici, Alojz Barlek, stolarski pomoćnik, Gros Milan, špediter, Mijo Hadun, Josip Prvčić i Mijo Babić, krojački pomoćnici, Paklec Stjepan, krojač. obrtnik, Ljubica Novaković, trg. pomoćnik, Pepica Tkalčec-Zahar, fotograf. pomoćnik, Ljubica Novaković, trg. pomoćnik, Zidarić Anka, kućanica, Ivo Pejak i Španiček Stjepan učesnik NOB od 1943, brijački pomoćnici, Takač Franjo, trgovački putnik, kasnije vlasnik rudnika u Rasinji, učesnik NOB-e, Šandor Đuro, službenik i Imbrišak Đuro, krojač. pomoćnik (sekretar partijske ćelije u Koprivnici 1937. godine), i mnogi drugi.

Tokom 1929. g. priređeni su izleti na: Kalnik, Sušak i otok Krk, Medvednicu, Ivančicu, Stubičke Toplice i Apatovac, a u listopadu članovi podružnice sudjeluju na Lisci u Sloveniji, na proslavi pete godišnjice postojanja i rada podružnice iz Zagreba.

1929. g. dolaskom na vlast šestojanuarskog režima, pooštrena je policijska kontrola nad radom podružnice, praćena je djelatnost i rad društva i njegovih članova. Uslijed takvih okolnosti aktivnost i rad podružnice slabi, priređeni su malobrojni izleti na Kalnik, Apatovac, Budin grad u Rasinji i Klek. Broj aktivnih članova postaje sve manji, ondašnje policijske vlasti pooštrile su još više kontrolu nad radom društva, ukinute su povlastice za popust na grupna putovanja željeznicom. Poslije druge redovne godišnje skupštine, koja je održana 8. veljače 1931. (u prostoriji gostionice braće Krčmar, gdje su se inače održavali redovni sastanci podružnice, sada ta kuća više ne postoji, a nalazila se je na sadašnjem Trgu Republike između sadašnje kuće broj 8 i 10), organizirano je još nekoliko izleta na Trakošćan, Plitvička jezera i Kalnik. Od listopada mjeseca 1931. g. rad podružnice službeno je zabranjen od on-

dašnjih vlasti, kao i svim podružnicama u državi, a razlog zabrane je da se tim načinom, tj., zajedničkim izletima i sastancima, propagira socijalističko-marksistička odnosno komunistička ideologija među radnicima i omladinom. Po koprivničkoj policiji zaplijenjen je inventar podružnice (šator, foto-aparat i gitara) i sva društvena arhiva, a podružnica prestaje s radom. Jedan dio članova prelazi tada u HPD »Bilo« i nastavlja planinarskom aktivnošću (neki postaju zbog svoje planinarske aktivnosti i funkcioneri društva — S. Paklec, i S. Šafar), a drugi se pasiviziraju u odnosu na planinarstvo i izlete.

U poslijeratnim godinama bilo je nekoliko pokušaja da se ponovno započne s planinarskom aktivnošću, ali to je tek uspjelo osnivačkom odboru 16. lipnja 1950. kojem su se na čelu našla dva stara koprivnička predratna aktivna i organizaciono sposobna planinara, Vilko Igrić i Stanko Šafar. Njima se pridružio inače predratni član HPD u Zagrebu, ing. Ante Kvaternik, koji je živio u Koprivnici. Sakupivši preko 60 potpisa odnosno izjava nekadašnjih članova »Bila« (Milan Švarc, Josip Prvčić, Ljubica Šafar, Olga Štefanić, Margita Đurin, Pajek Pava, i Slavko Stankulin) i mladih ljudi koji vole prirodne ljepote, službenika, radnika, studenata i đaka. 27. lipnja 1950. održana je osnivačka Skupština u prostorijama ondašnjeg Kotarskog sindikalnog vijeća (sadašnja zgrada PTT na Trgu brat. i jed.) kojoj je prisustvovalo oko 40 budućih članova ponovno osnovanog planinarskog društva. Delegat PSH (Planinarskog saveza Hrvatske) bio je drug Bičanić iz Zagreba. Osnivačku skupštinu otvorio je drug Vilko Igrić. Poslije usvojenog dnevnog reda, kraće predavanje o ciljevima i svrsi planinarstva u našoj socijalističkoj Jugoslaviji održao je ing. Ante Kvaternik. Prijedlog druga Stanka Šafara da se društvo i dalje zove »Bilo« jednoglasno je prihvaćen i usvojen. Usvojene su preporuke za rad društva, predloženi termini i planine za buduće izlete i izabran upravni odbor društva s Franjom Stanićem kao predsjednikom, Stankom Šafarom tajnikom i Milanom Švarcom blagajnikom.

Na dan ustanka Hrvatske 27. 7. 1950. priređen je skupni izlet u Apatovac, i to vlakom do Lepavine, a dalje pješke Donjarom preko Koprivničke Rečice do Apatovca. Izletu je prisustvovalo 15 članova. Slijedeći izlet sa 22 člana priređen je na Kalnik.

Išlo se pješke od Križevca do plan. doma na Kalniku, a povratk poslije uspona na vrh Vranilac pješke do Varaždinskih Toplica na želj. stanicu Turčin. Ovaj planinarski izlet trajao je 9 sati pješčenja. U ono poslijeratno vrijeme bilo je teško doći do planinarske opreme (planinarske cipele, plan. torbice, veste i čarape od vune, majice, limene kutije za hranu i naprtnjače). To se jedino moglo kupiti uz posebne tzv. doznake izdane od PSH (Planinarski savez Hrvatske) samo aktivnim članovima plan. organizacije odnosno plan. društva. Kako su doznake za tu neophodnu planinarsku opremu bile dosta malobrojne i rijetke, a i s obzi-

rom na to da je društvo malobrojno i tek započelo nanovo sa aktivnošću, često je kod tih raspodjela dolazilo i do malih trzavica, ali one su se izgledale već na prvom izletu. Kao dokaz slabijoj opremljenosti ondašnjih planinara navodim jedan istinitiji doživljaj: »Po povratku s izleta na Kalnik i nakon 7 sati pješaćenja do Var. Toplica kolona od 22 planinara čula je ovakvu primjedu od promatrača u Toplicama »Gle, kakvi su to planinari u šlapama«. Stvarno, većina je išla u gumenim šlapama, a ostali u običnim cipelama jer drugih nisu imali, ali su svi složno i zadovoljno taj dan propješćili 9 sati, odnosno ustali se u 4 sati u jutro, a vratili se kući u Koprivnicu tek u 24 sata. Te godine priređen je uspješan izlet na Ivančicu, Plješevicu, Ravnu goru i Medvednicu. Koncem godine održana je godišnja skupština, na kojoj je među ostalim iznešeno da društvo broji 139 članova, održano je 6 skupnih izleta kojima je prisustvovalo 96 članova, planinarski rekviziti su točno po popisu raspodijeljeni, a društveni sstatanci se redovito održavaju svake srijede.

Na prijedlog planinara — skijaša obnovljena je i ski-sekcija. Početkom godine 10 planinara posjetilo je planine Istre i Novu godinu dočekalo u plan. domu na vrhu Učke, a druga veća skupina članova organizirala je doček Nove godine u društvenoj prostoriji. Tokom siječnja održani su izleti u okolinu Koprivnice: »Pesek«, »Bilo« i održan je partizanski marš u Vel. Poganac, dok je u ožujku mjesecu organiziran izlet sa 20 učesnika na Planicu povodom dana skijaških letova. Predviđeni skijaški izlet na Kalnik otpao je zbog pomanjkanja snijega. U toku ljetnih mjeseci organizirani su izleti na: Kalnik, Ravnu goru, Ivančicu i okolinu Koprivnice. Predsjednik društva je Milan Švarc, tajnik S. Šafar i blagajnik Rudolf Jurić. Tokom 1952., 1953. i 1954. rad društva stagnira odnosno opada, upisani članovi postaju sve slabije aktivni, novi članovi se ne upisuju, omladine imaju sve manje, a zanimanje za izlete opada. Na nekoliko predviđenih izleta godišnje sakupi se jedva 5-6 članova, a to je i uglavnom skupina koja dolazi na društvene sastanke i nastoji održati društvo. Na godišnjoj skupštini održanoj početkom 1953. g. unatoč ukazanoj neaktivnosti društva, izabranoj novoj upravi i zacrtanim planovima u propagiranju planinarstva ništa se nije uspjelo, a kao dokaz neuspjeha služi nam zapisnik sa sjednice održane početkom 1954. g. Od zacrtanih planova nije ništa realizirano, jedino je 13. travnja 1954. održana lokalna Titova štafeta na relaciji Koprivnica — Vel. Poganac — Apatovac — Kalnik uz sudjelovanje 10 članova društva.

Kao vrhunac, ali nažalost i kraj jednog uspješnog razdoblja planinarskog djelovanja u Koprivnici, troje ondašnjih najaktivnijih planinara (Stanko Šafar, Vladimir Borščak i Milivoj Kovačić) posjećuju Julijske Alpe, penju se na vrh Triglav i od tada planinarska aktivnost i rad društva prestaje, da bi opet započeo, ali tek nakon 20 godina.

O dobrom i aktivnom radu jednog planinarskog društva ovisi da li to društvo ima svoju društvenu prostoriju i planinarsku kuću.

Ideju o gradnji plan. kuće odnosno adaptaciji neke stare »kleti« dao je još 1933. god. ondašnji tajnik Stanko Šafar u dopisu koji je uputio Hrvatskom planinarskom društvu Matici u Zagrebu 27. 8. 1933., citiram: »Podružnica ima na »Bilu« na ponudu jedan vinograd s kućom uz od 15000 dinara. Vinograd ima krasan položaj i vidik, a ujedno izvrstan teren za skijanje. Vinograd je udaljen od grada 2 sata, a od želj. stanice Mučna Reka pol sata, ako bi bila moguća potpora od strane središnjice, onda bi se podružnica zauzela i nabavila taj vinograd«. Iz sačuvane dokumentacije društva koja je pohranjena u planinarskom muzeju u Samoboru nije vidljivo da li je središnjica odgovorila što pozitivno o tome dobrom i pohvalnom prijedlogu. Prema sjećanju S. Šafara o tome nikada nije došao odgovor, ali da je ta ideja bila u ono vrijeme ostvarena, sam predlagач vjeruje, a i pisac ovih redaka se s time u potpunosti slaže, da je društvo tih godina na »Bilu« uredilo kakav-takav planinarski objekt planinarstvo bi se drugačije razvijalo, širilo i održalo u prijeratnim i poslijeratnim godinama. Ideju o izgradnji planinarske kuće na koti »Bilo« dao je ponovno na prvoj poslijeratnoj osnivačkoj skupštini 27. lipnja 1950. i tada opet izabran za tajnika Stanko Šafar.

Do 1954. god. nije ništa učinjeno da bi se ostvarila ta ideja. Ondašnji predsjednik Stjepan Kranjec na godišnjoj skupštini društva iznosi ideju o adaptaciji jedne kleti, odnosno točnije kleti dra Stanka Sulimanovića, koja se nalazi u Starom gradu na obroncima Bilo-gore, a udaljena 1 sat hoda od Koprivnice. Predlaže se da se stupi u pregovore s vlasnikom i ako bi bilo financijske mogućnosti i uz povoljnu cijenu da se otkupi i preuredi za planinarsku kuću. S obzirom da je u to vrijeme već društvo jedva postojalo, a slijedeću godinu i definitivno prestalo s radom, dobra ideja nije se niti pokušala realizirati, a koliko mi je poznato, niti je išta bilo poduzeto osim dobre namjere i preporuke novičevu klet s nekim adaptacijama i dodaci-upravnom odboru. Ovu ideju realizirala je 22 godine kasnije »Podravka« preuredivši Sulimama u »Podravku klet«, a i cijeli brežuljak u rekreacioni centar, i tako stvorila lijepi i privlačni turistički objekt, koji posjećuju i sadašnji planinari skoro iz svih krajeva naše zemlje koji u velikom broju prelaze Koprivnički planinarski put, a jedna od kontrolnih točaka puta nalazi se i u »Podravskoj kleti«. Ideju o potrebi plan. kuće propagirao je i imao lijepe planove i predsjednik ponovno obnovljenog društva koncem 1973. g. inž. Ante Kvaternik, pa i u planu rada društva za 1974. g. pod točkom 12 doslovce stoji: »Pronalaziti lokacije i imati u vidu kao dugoročni plan izgradnje planinarskog doma na Bilo-gori«. Međutim, tek nakon 42 godine od prvog prijedloga za plan. kuću zahvaljujući JNA i Sum. gospodarstvu Koprivnica ta je ideja realizirana i ostvarena na Dan ustanka naroda Hrvatske 27. 7. 1975.

Na veliko zadovoljstvo svih, sada mnogobrojnih planinara, a napose danas još živućih prijeratnih članova društva, adaptirani i obnov-

ljeni bivši vojni objekt je preuređen u planinarsku kuću, koju je svečano — uz prisustvo preko dvije stotine planinara iz Zagreba, Samobora, Varaždina, Ivanca, Čakovca, Križevca, Pregrade, Budinščine, Bjelovara i Koprivnice — otvorio predsjednik Izvršnog vijeća Škopske Općine Koprivnica ing. Stjepan Ivaniš.

Društvu bez društvene prostorije je tako reći onemogućena redovna i pravilna djelatnost, jer ona mu je potrebna radi: sastajanja članova i dogovaranja o radu društva, održavanja manjih predavanja i seminara, dogovora i razrade planova za izlete i slično. Naše društvo već od svojeg osnutka težilo je i nastojalo da dođe do društvene prostorije, jer je sve do 1933. g. održavalo sastanke i skupštine na raznim mjestima. Od te godine pa sve do prestanka rada društva 1941. g. prostorija se nalazila u kući Josipa Šafara u Gajevoj 1., koji je kao gostioničar imao dvije prostorije, od kojih jednu bez ikakve naplate daje za potrebe planinarskog društva. U periodu od 1950. do 1955. g. ima problema s društvenom prostorijom pa su se u prvo vrijeme sastanci i dogovori održavali u Sindikalnom domu ili nekoj kancelariji članova odbora društva, dok pod kraj svoje aktivnosti društvo dobiva prostoriju ali koja mu više nije bila potrebna. U sadašnjem aktivnom periodu od 1974. godine opet je nastalo problema oko dobivanja društvene prostorije, koji je konačno riješen zahvaljujući razumijevanju ondašnjeg predsjednika S.O. druga Stjepana Kapuste (koji je i sam član društva i veliki pobornik planinarstva) i tajnika S. O. druga Andrije Kovača, dodjeljivanjem i iznamljivanjem jedne prostorije u centru grada, koja je uređena i opremljena uz pomoć Trg. poduzeća »Izvor« i zalaganjem direktora Đuke Kovača, koji je na Dan Republike 1975. g. svečano otvorio i predao na upotrebu prostoriju koprivničkim planinarima.

Prva propagandna planinarska izložba održana je u Koprivnici od 30. III do 1. IV 1929. Na izložbi su bile izložene fotografije amatera-planinara s motivima iz okoline Koprivnice (Vinica, Stari grad i Šoderica), Bilo-gore, Kalnika, Gorskog kotara, Plitvičkih jezera i Hrvatskog zagorja. Osim fotografija bile su izložene: specijalne geografske karte, reljefi pojedinih planina, planinarska oprema i planinarska literatura. Kako javljaju tadašnje novine, ovu lijepu i zanimljivu planinarsku izložbu posjetilo je brojno građanstvo, koje će se od sada još više interesirati za planinarstvo.

1933. god. u društvenoj prostoriji održana je druga planinarska izložba, na kojoj su osim uspješnih planinarskih fotografija, planinarske literature i časopisa, izloženi planinarska sprema i oprema za ljeto i zimu. U rubrici »Planinarstvo« u »Podravskim novinama« od 27. svibnja 1933. objavljeno je: »Lijepu ovu izložbu posjetilo je oko 500 osoba, koje su sa istom bile iznenađene«. Treća izložba o razvitku planinarstva u Koprivnici otvorena je povodom savjetovanja planinara Hrvatskog zagorja u prostoriji galerije u Hlebinama 6. travnja 1975. Kasnije je izložba prenesena u Koprivnicu i

postavljena u izložbenim prostorima nekoliko kolektiva (»Podravka«, »Robna kuća — »Izvor«, DIP »Bilo-Kalnik«, »Sloga«, »Podravska banka«) i u predvorju ondašnje gimnazije. Izložbu je kroz dva mjeseca razgledalo nekoliko tisuća građana i učenika.

Za početak sadašnjeg razdoblja djelovanja društva možemo zahvaliti inicijativi i nesebičnom radu iskusnog i dugogodišnjeg planinarskog radnika ing. Šumarstva Ante Kvaternika, koji je uz pomoć i podršku nekoliko mlađih članova započeo ponovo obnavljati i aktivirati rad društva. Poslije osnivačke skupštine (18. studenog 1973.) na kojoj je od strane Planinarskog saveza Hrvatske kao izaslanik prisustvovao jedan od osnivača društva, sada umirovljeni sveuč. prof i doktor geografije Vladimir Blašković, rad društva je krenuo naprijed. Na prvoj redovnoj skupštini za predsjednika je izabran ing. Ante Kvaternik, koji sakuplja nove članove, aktivira stare, prikuplja omladinu, traži financijska sredstva, daje inicijativu za dobivanje neophodno potrebne društvene prostorije i obnavlja ideju o izgradnji planinarske kuće na Bilo-gori ili obroncima Kalnika. Organizira nekoliko manjih izleta i jedan skupni izlet uglavnom mlađih planinara — đaka, njih 70 na Kalnik. Na sletu planinara Jugoslavije 1974. g. na Platku sudjeluje sa još 4 planinara iz Koprivnice.

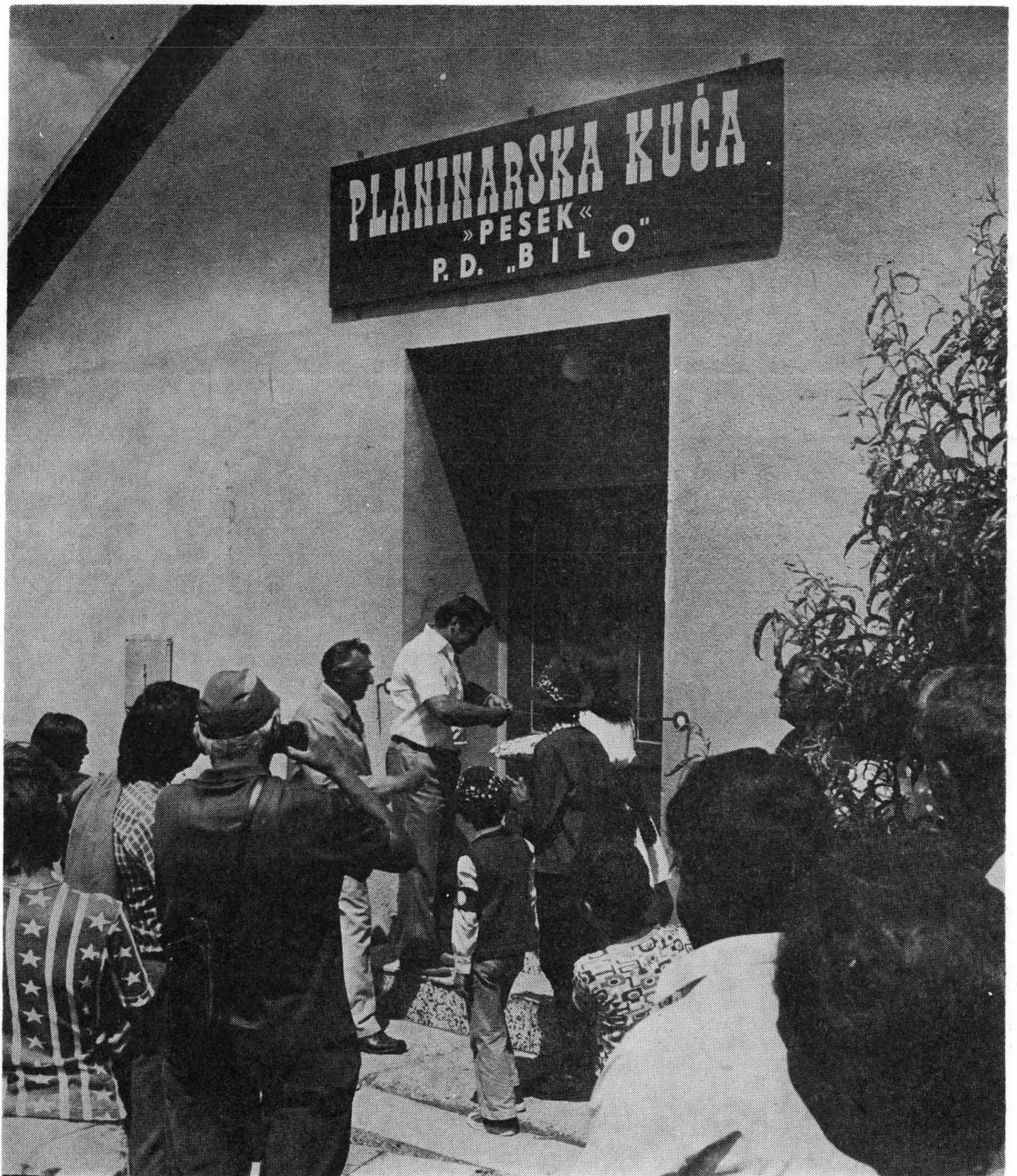
Prisustvuje planinarskim savjetovanjima i Sletu planinara Hrvatskog zagorja. Društvo koncem 1974. g. ima upisana 131 člana, od čega je podmlatka 47, omladine 31 i seniora 53, te 10 pretplatnika za časopis »Naše planine«. Međutim bez društvene prostorije, planinarske kuće, većeg broja aktivnih članova i izleta, društvo stagnira. Rad je nešto živnuo poslije vrlo uspješnog 71. savjetovanja Međudruštvenog savjeta ZPP-a (Zagorskog planinarskog puta) održanog 6. travnja 1976. u Hlebinama i izložbe o razvitku planinarstva u Koprivnici.

Odlaskom dotadašnjeg predsjednika ing. Kvaternika iz Koprivnice, a poslije redovite godišnje skupštine društva (26. lipnja 1975.) izbora za novog predsjednika dra Milivoja Kovačića i novog upravnog odbora, rad društva se aktivira, povećava se broj članova, koji na kraju godine broji 350, a da bi danas dostigao brojku oko 500, od kojih se formira jedna grupa oko 50 članova aktivnih planinara odraslih i omladine.

Na dan ustanka naroda Hrvatske 27. srpnja 1975. svečano je otvorena plan. kuća »Pesek« na istoimenoj koti 293 m na sjevernim početnim obroncima Kalnika iznad sela Subotica. Na Dan Republike iste godine na najvišem vrhu Bilo-gore, koti 309 m, svečano je otkrivena mala kamena piramida i time obilježen taj dosad netočno označen vrh i prozvan »IVIN VRH« po predratnom aktivnom članu društva prof. Ivi »Ivini« Hiršlu, koji je kao Jevrej nestao u logoru. Isti dan predana je na upotrebu društvu neophodna potrebna društvena prostorija, koja se nalazi u centru grada.

U toku 1975. i 1976. godine priređeni su brojni skupni (sa 45-50 učesnika) izleti na planine

Trenutak svečanog otvaranja planinarske kuće Pesek

Hrvatskgo zagorja, Slavonije, Gorskog kotara, Bilo-goru i Medvednicu, Tragom Kalničkih partizana, grupa mladih planinara Školskog centra obišla je vrhove Južnog Velebita i Durmitora u Crnoj Gori predvođena svojim profesorima aktivnim planinarima dok su manje grupe prošle planinama Dalmacije i Istre. U zimskom periodu održavana su predavanja uz dija pozitive s planinarskim temama, kojima su u velikom broju prisustvovali članovi društva. Najveći interes pobudilo je predavanje dvojice članova naše Himalajske ekspedicije, Aleša Kunavera i Viki Grošēja, koji su u prepunoj dvorani Doma JNA pred preko 500 slušalaca prikazali prekrasne kolor-dija pozitive i govorili o osvajanju jednog od najvišeg vrha Himalaje — Makalu 8471 m. Dana 7. studenog 1976. planinari Koprivnice su svečano proslavili 35. obljetnicu narodnog ustanka i 33. obljetnicu prvog oslobođenja svog grada, otvaranjem Koprivničkog planinarskog puta, i tako dali svoj doprinos ovim obljetnicama i mnogo učinili za proširenje i populariziranje planinarstva u ovom kraju sjeverne Hrvatske. U prisustvu preko 600 planinara iz Zagreba, Osijeka, Samobora, Varaždina, Ivanca i drugih mjesta, predsjednika PSJ (Planinarsko saveza Jugoslavije) i PSH (Planinarskog saveza Hrvatske) druga Božidara Škerla i drugih uzvanika, planinarski put svečano je otvorio predsjednik S O Koprivnica drug Stjepan Kapusta.

Aktivnost društva povećava se još više u 1977. godini; od 440 članova, podmlatka je 120, omladine 70, a ostalo su seniori. Prilikom 79. savjetovanja Međudruštvenog savjetovanja ZPP (Zagorskog planinarskog puta) na »Peseku« drug Stjepan Kapusta, predsjednik S O, otvara u planinarskoj kući spavaonicu sa deset ležaja i ujedno je »Pesek« proglašen za kontrolnu točku ZPP-a broj 17.

Izletu na Klek prisustvovalo je 50 planinara povodom »85 vrhova u čast 85. Godina druga Tita«, a u akciji »Ništa nas ne smije iznenaditi« učestvovalo je 15 planinara. U planinarskoj kući »Pesek« bio je organiziran stacionar za ranjenike, apoteke i sabirno mjesto za dobrovoljne davaoce krvi. Uspješno organizirajući XXI slet planinara Hrvatskog zagorja 25. rujna koti »Pesek« kod istoimene kuće, kojem je prisustvovalo preko tisuću planinara iz cijele Republike. Poslije kulturno-umjetničkog programa, održana su natjecanja za omladinu u: streljaštvu, planinarskom orijentacionom takmičenju i zabavnim omladinskim igrama. Članovi društva prošli su: Koprivnički planinarski put, »Tragom Labinske Republike — Istarski planinarski put«, »Karlovački planinarski put — Tragom XIII Proleterske brigade«, »Bilogorskim stazama« i tom prilikom posjetili kuću — muzej u Velikom Trojstvu, gdje je radio i živio drug Tito. Svakom ovom izletu prisustvovalo je preko pedeset planinara. U manjim grupama (6-10 članova) obišlo se: Južni Velebit, Paklenički put, Fruška gora, SR Makedonija — Pelister i Solunska glava.

Zbog nepovoljnih ovogodišnjih vremenskih prilika održana su do sada samo tri veća izleta

na Psnj i planine Slavonije, XXII slet planinara Hrvatskog zagorja na Kuna gori kod Pregrade, kojem je prisustvovalo preko stotinu članova uglavnom omladine, te izlet na Kalnik i Greben-grad. Prelazni pehar PSH (Planinarskog saveza Hrvatske) za najbolje uspjehe u radu, propagiranju i omasovljenju planinarstva ove regije (Zagorsko-bilogorske) u 1977. godini dodijeljen je našem društvu, kojeg je predstavnik PSH-e svečano uručio predsjedniku »Bila« na sletu planinara 4. lipnja 1978. na Kuna gori.

Najaktivniji planinari u manjim grupama su posjetili planine: SAP Kosova, SE Crne Gore, SR Bosne i Hercegovine i SR Slovenije obilazeći planinarski put »Planine Jugoslavije«, zatim Medvednicu uzevši učešća u akciji Večernjeg lista »Sljemenske staze drugarstva 78«. Sada se vrsta pripreme za višednevni izlet u planine SR Slovenije i Triglav, te posjet planinama SR Srbije (Kopaonik i Suvu planinu).

Osim navedenih izleta mladi članovi društva od 1975. god. redovno svake godine pohađaju i uspješno završavaju zimsku omladinsku planinarsku školu na Kalniku (ove godine ih je bilo 11.). Dvoje najaktivnijih završili su alpinističku školu postavši tako alpinistički pripravnici. Koprivnički planinarski put do konca 1977. prošlo je preko 450 planinara iz SR Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, SAP Vojvodine, a najveći broj iz SR Hrvatske, i tako upoznalo do sada planinarima malo poznatu Bilo-goru i ovaj naš podravski kraj. Članovi društva: Boža Loborec, Antonija i Milivoj Kovačić svojim člancima i putopisima surađuju u republičkom planinarskom časopisu »Naše planine«. Od članova društva u predratnom razdoblju 5-6 je bilo pretplaćeno za ondašnji plan. časopis »Hrvatski planinar«, da bi u periodu od 1950-55. bilo 15 pretplatnika, a koncem 1974. i u 1975. godini od upisanog broja 131 člana imade samo 10 pretplatnika. Poslije provedene dobre agitacije među članovima i u radnim organizacijama početkom 1976. pretplatnika imade 101, da bi se taj broj u 1977. povisio na 114, a početkom ove godine došao do 120 pretplatnika. S obzirom na broj članova društva, broj od preko stotinu pretplatnika za planinarski časopis »Naše planine« do sada je jedinstvena pojava u našem planinarstvu (Citat iz »Naše planine« broj 1-2 od 1976.) U članku »Pretplatnici Naših planina« među ostalim piše: »Da je to ipak moguće lako ostvariti dokazuje PD »Bilo« iz Koprivnice, koje je pretplatilo gotovo svakog petog člana« (»Naše planine«, broj 5-6 od 1978.)

Koncem 1977. godine naše društvo je preuzelo izdavanje časopisa »Planinar«, glasila za Zagorsko-bilogorsku regiju, i do danas izdalo broj 3. i 4. (dok će polovinom rujna izaći broj 5.). U časopisu surađuju osim naprijed već navedenih članova još: Dragutin Feletar, Milan Krmotić, Albert Heinrich, Rudolf Jurić i Ana Pleskalt, te planinari iz skoro cijele naše Republike. Od 1975. godine pisac ovih redaka piše kraće članke u »Glasu Podravine« koji su često popraćeni fotografijama, a ponekad govori i na lokalnoj radio-stanici, o radu, održanim izletima i drugim važnijim djelatnostima planinara i planinarskog društva u Koprivnici.

Aktivni članovi društva već sada vrše pripreme za ovogodišnju jubilarnu proslavu pedesete obljetnice osnutka planinarskog društva »Bilo« u Koprivnici, koja će se održati 5. studenog u čast 35-obljetnice oslobođenja Koprivnice. Dosađajni uspješan rad društva, broj članova, a naročito omladine, izdavanje časopisa »Planinar«, dobivena priznanja i ostale mnogobrojne planinarske djelatnosti dobar su pokazatelj da pred planinarskim društvom stoji put u budućnost još boljeg propagiranja planinarstva u Koprivnici.

Izvori i literatura:

1. Arhiva Hrvatskog planinarskog društva podružnice »Bilo« Koprivnica, Planinarski muzej u Samoboru.
2. Arhivski materijal PD »Bilo« od 1950. do 1955., Planinarski muzej u Samoboru.
3. Arhivski materijal PD »Bilo« od 1974. godine na dalje, Arhiva PD »Bilo« u Koprivnici.
4. Koprivničke novine u razdoblju od 1924. do 1955. godine, Arhiva muzeja grada Koprivnice.
5. Privatna arhiva dra prof. Vladimira Blaškovića iz Zagreba.
6. Razna godišta časopisa »Hrvatski planinar« od 1928-1942, Biblioteka PSH-e, Zagreb.
7. Razna godišta časopisa »Naše planine«, Biblioteka PSH-e u Zagrebu.
8. Sjećanja Stanka Šafara dugogodišnjeg predratnog i poslijeratnog tajnika HPD-a podružnica »Bilo« i PD »Bilo« Koprivnica.
9. Sjećanje blagajnika i aktivnog člana podružnice društva »Priatelj prirode« u Koprivnici Vilka Igrića i članova: Josipa Prvčića, Mije Haduna, Ivica Šafara, Vinka Husnjaka, Mije Babića i Alojza Barleka.
10. Časopis »Planinar« od broja 1-4., Varaždin — Koprivnica, 1976 — 1978.